

Ι Σ Π Α Ν Ι Α

— Ah! senorita! (Ἄ! δεσποινίς!) εἶπον ἐπὶ τέλους, ἀρχίσας νὰ χάνω τὴν ὑπομονήν. Τί τὸ ὄφελος, ἂν αἱ πόλεις εἶνε ὠραῖαι; Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐγεννήθησαν εἰς αὐτάς δὲν τὰς ἐκτιμῶν, καὶ ὁ ταξειδιώτης... οὕτε αὐτός. Ἐγὼ ἔφθασα χθὲς εἰς Κορδύβαν, εἶνε μία πόλις ὠραία, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία· ἀλλὰ θὰ μὲ πιστεῦσετε; ἐλησμώνησα ἤδη πᾶν ὅ,τι εἶδον, δὲν ἔχω ὄρεξιν νὰ ἴδω πλέον τίποτε, καὶ οὕτε κἂν εἰξεύρω πλέον εἰς ποῖαν πόλιν εὐρίσκωμαι. Παλάτια! τσαμῖα! μὲ κἄνουν νὰ γελῶ! Ὅταν σᾶς ἀνάψουν μίαν φωτιὰν εἰς τὸ στήθος, ἡ ὁποία σᾶς κατατρώγει, θὰ ὑπάγετε εἰς τὸ σταμίον νὰ τὴν σβύσετε; Τραβηχθῆτε ὀλίγον παρεκεί, μὲ συγχωρεῖτε· ὅταν αἰσθάνεσθε ὅτι ὑποφέρετε, ὡς ὁ μανιακὸς ὁ θραύων τὰ γυαλῖα μὲ τὰ δόντια του, θὰ ὑπάγετε νὰ θαυμάσετε τὰ παλάτια; Πιστεῦσατέ με! εἶνε πολὺ θλιβερά· ἡ ζωὴ τοῦ ταξειδεύοντος! Εἶνε μία τυραννία ἐκ τῶν σκληροτέρων! Εἶνε μία βᾶσανος! Εἶνε...

Ἐν συνετὸν κύπημα τοῦ ριπιδίου μου ἔφραξε τὸ στόμα, τὸ ὁποῖον πολὺ ἐπροχώρει καὶ μὲ τὰς λέξεις καὶ μὲ τὰς πράξεις. Ἦρπασα τὴν κοτολέτταν.

— Pobrecito (Τὸν καυμένον!) ἐψιθύρισεν ἡ νεᾶνις γελῶσα, ἀφοῦ παρετήρησε περίξ. Son todos ardientes como Usted los italianos? (εἶνε ὅλοι οἱ Ἰταλοὶ θερμοὶ ὅπως σεῖς;)

— Δὲν εἰξεύρω! Εἶνε ὅλαι αἱ γυναῖκες τῆς Ἀνδαλουσίας ὠραῖαι ὅπως σεῖς;

Ἡ νεᾶνις ἔτεινε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς τραπέζης.

— Κρύψε τὸ χέρι αὐτό, τῆς εἶπον.

— Pourquoi? (Διὰ τί;) μὲ ἠρώτησε.

— Διότι θέλω νὰ φάγω ἐν ἡσυχίᾳ.

— Φάγετε μὲ ἓνα χέρι μόνον.

— Ἄ!...

Μοῦ ἐφάνη ὅτι ἔσφιξα τὸ χεράκι ἐνὸς κοραίου ἐξ ἐτῶν. Ἡ μάχιρα ἐξέφυγε τῶν χειρῶν μου καὶ ἔπεσε κάτω, πυκνὸς πέπλος ἐκάλυψε τὴν κοτολέτταν. Αἰφνης αἰσθάνομαι κενὴν τὴν χεῖρά μου, ἤνοιξα τοὺς ὀφθαλμούς, εἶδον τὴν νεανίδα τεταραγμένην, ἐστράφην ὀπίσω μου: Θεέ μου! Ἦτο εἰς νεανίας ὠραία, μὲ κομψὸν ἐπενδύτην, μὲ στενὰς περισκελίδας, μὲ μικρὸν βελλούδιον πῖλον, ὦ φρίκη! Εἰς ταυρομάχος! Ἀνετινάχθη ὡς νὰ μοῦ εἶχον ἐμπήξει εἰς τὸν τραχήλον δύο *banderillas de fuego*.

Ἡ νεᾶνις ἀναλαμβάνουσα θάρρος ἔκαμψε τὰς συστάσεις.

— Ἐνας Ἰταλός, ὁ ὁποῖος διέρχεται ἐκ Κορδύβης καὶ ἔσπευσε νὰ προσθήσῃ: καὶ ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ ποῖαν ὥραν ἀναχωρεῖ ὁ σιδηρόδρομος διὰ τὴν Σεβίλλην.

Ὁ ταυρομάχος, ὅστις βλέπων με κατὰ πρόωτον, εἶχε συσφραγεῖ, καθυστάσας, μοῦ εἶπε τὴν ὥραν τῆς ἀναχωρήσεως, ἐκάθισε καὶ ἤρχισε νὰ μοῦ ὁμιλῇ φιλικῶς.

Τὸν ἠρώτησα περὶ τῆς τελευταίας *corrida*, ἥτις ἐδόθη ἐν Κορδύβῃ. Ἦτο εἰς *banderillero*, μοῦ διηγήθη λεπτομερῶς τὰ συμβάντα τῆς ἡμέρας.

Ἡ νεᾶνις, ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ, συνέλεγεν ἄνθη ἀπὸ τὰς γλάστρας τοῦ *patio*. Ἐτελείωσα τὸ πρόγευμά μου, προσέφερα ἐν ποτήριον οἶνου τῆς Μαλάγας εἰς τὸν ταυρομάχον, ἔκαμα μίαν πρόψοιν ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχίας ὅλων τῶν *banderillas* αὐτοῦ ἐν τῷ μέλλοντι, ἐπλήρωσα τὸ φαγητόν μου, (τρῖς πεποστας, συμπεριλαμβανομένων, ἐννοεῖται, καὶ τῶν ὠραίων ὀφθαλμῶν) καὶ ἀκολούθως, μὲ σεβαρὸν ἦθος, ὅπως διαλύσω ἔστω καὶ τὴν ἐλαχίστην σκιάν ὑποψίας, ἥτις ἤθελε

γεννηθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ τρομεροῦ ἀντεραστοῦ μου, εἶπον εἰς τὴν νεανίδα:

— Senorita! εἰς τὸν ἀναχωροῦντα δὲν ἀρνοῦνται τίποτε· ἐγὼ, διὰ σᾶς, εἶμαι ὡς ἓνας ψυχωραγῶν, δὲν θὰ μὲ ξαναἰδῇτε ποτὲ πλέον, δὲν θὰ ἀκούσετε πλέον προφερόμενον τὸ ὄνομά μου· εἰμπορεῖτε λοιπὸν νὰ μοῦ ἀφήσετε μίαν ἐνθύμησιν: δώσατέ μου αὐτὴν τὴν ἀνθοδέσμη.

— Πάρετέ την, μοῖ εἶπεν ἡ κόρη, τὴν εἶχον κάμει διὰ σᾶς.

Ἐρριψεν ἐν βλέμμα εἰς τὸν ταυρομάχον, ὅστις συγκατένευσε.

— Le doy gracias con toda la fuerza de mi corazon, (σᾶς εὐχαριστῶ μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς καρδίας μου,) ἀπῆντησα καὶ ἐξῆλθον. Μὲ συνώδευσαν ἀμφότεροι μέχρι τῆς θύρας.

— Hay funciones de toros en Italia; (Γίνονται ταυρομαχίαι εἰς τὴν Ἰταλίαν;) μὲ ἠρώτησεν ὁ νεός.

— Ὡ θεέ μου! ὄχι. Δὲν τὰς ἔχομεν ἀκόμη.

— Κρίμα! Προσπαθήσατε νὰ τὰς εἰσάξετε καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ θὰ ἔλθω εἰς τὴν Ρώμην νὰ μπαυτεριλλάρω.

— Θὰ προσπαθήσω. Δεσποινίς, διὰ νὰ εἰμφορῶ νὰ σᾶς χαιρετίσω, λάβετε τὴν καλοσύνην νὰ μοῦ εἰπῇτε τὸ ὄνομά σας.

— Consuelo (Παρηγορία).

— Quédese Usted con Dios, Consuelo! (Ὁ Θεὸς μεθ' ὑμῶν, Κονσουέλο!)

— Váyase Usted con Dios señor italiano! (Εἰς τὴν εὐχὴν τοῦ Θεοῦ, κύριε Ἰταλέ!)

Καὶ ἀπῆλθον διὰ τῆς μικρᾶς μονήρους ὁδοῦ.

Εἰς τὰ περίχωρα τῆς Κορδύβης οὐδὲν ἀξιόθατον ἀραβικὸν μνημεῖον ὑπάρχει. Καὶ ὅμως ὅλη ἡ κοιλάς ἄλλοτε ἦτο ἐγκατεσπαρμένη ἀπὸ λαμπρὰ κτίρια.

Εἰς ἀπόστασιν τριῶν μυλλίων ἀπὸ τῆς πόλεως, πρὸς βορρᾶν, εἰς τὰς ὑπώρειας ὁρους τινός, ἔκειτο ἡ Μεδῖνα Ἀζ-Ζάχρα, ἡ ἀνθηρὰ πόλις, ἐν τῶν θαυμαστοτέρων ἀρχιτεκτονικῶν ἔργων τῆς Καλιφίας τοῦ Ἀβδουρραχμάν Γ', ἀνεγερθεὶς ὑπὸ τοῦ ἰδίου Καλίου πρὸς τιμὴν εὐνοουμένης τοῦ τινος, ὀνόματι Ἀζ-Ζάχρα.

Τὰ θεμέλια αὐτοῦ ἐτέθησαν ἐν ἔτει 936, εἰργάσθησαν δὲ ἐπὶ 25 ἔτη δέκα χιλιάδες ἐργατῶν.

Οἱ ἄραβες ποιηταὶ ἐξύμνησαν τὴν Μεδῖναν Ἀζ-Ζάχραν, ὡς τὴν λαμπροτέραν τῶν Βασιλικῶν Αὐλῶν τοῦ κόσμου καὶ τὸν τερπινότερον κήπον τῆς γῆς. Δὲν ἦτο ἐν κτίριον, ἀλλ' ἀπέραντον συμπλεγμα παλατιῶν, κήπων, προαυλιῶν, στοῶν, πύργων. Ἐκεῖ ἐβλεπεσ ἕνα φυτὸ τῆς Συρίας, τεραστίως φανταστικὰς κρήνας, ποταμίσκους μὲ μακρὰς σειρὰς φοινίκων εἰς τὰς ὄχθας, εὐρείας δεξαμενὰς πλήρεις ὑδαργύρου, σπινθηροβολούσας εἰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, ὡς πύριναι λίμναι, θύρας ἐξεβένου καὶ ἐλεφαντόδοντος, μεστὰς πολυτίμων λίθων, χιλιάδας στύλων ἐκ πολυτιμοτάτων μαρμάρων, μεγάλα ἐναέρια δώματα, καὶ μεταξὺ τοῦ ἀναριθμήτου πλῆθους τῶν ἀγαλμάτων, δώδεκα ζῶα ἐκ χρυσοῦ στερεοῦ, μὲ ἀπαστράπτοντας μαργαρίτας, ἐκπέμποντα ἀπὸ τὸ στόμα καὶ τοὺς ρώθωνας ἀρωματώδη ὕδατα.

Ἐν τῇ ἀπεράντῳ ταύτῃ βασικῇ αὐλῇ ἦσαν χιλιάδες ὑψηλοτέρων, αἰχμαλώτων, γυναικῶν καὶ προσήρχοντο ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου οἱ μουσικοὶ καὶ οἱ ποιηταί.

Καὶ ἐν τούτοις αὐτοῖς ὁ Ἀβδουρραχμάν Γ' ὅστις ἔζησεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν τέρψεων, ὅστις ἐβατίλευσεν ἐπὶ πεντήκοντα

ἔτη, ὅστις ὑπῆρξε πανίσχυρος, ἔνδοξος καὶ εὐτυχὴς εἰς ὅλα τὰ ἔργα καὶ εἰς ὅλας τὰς ἐπιχειρήσεις του, ἔγραψε πρὶν ἀποθάνῃ ὅτι καθ' ὅλην τὴν μακρὰν διαρκεῖαν τῆς βασιλείας του δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχὴς εἰμὴ ἐπὶ δεκατέσσαρας μόνον ἡμέρας! Καὶ ἡ μυθώδης ἀνθηρὰ πόλις του, μετὰ πρᾶλυσιν ἐβδουμήκοντα τεσσάρων ἐτῶν, ἀφ' ἧς ἐτέθη ὁ πρῶτος λίθος, ἐκυριεύθη, ἐλεηλατήθη καὶ παρεδόθη εἰς τὰς φλόγας ὑπὸ βρῦχάρων ὁρδῶν, καὶ σήμερον δὲν ὑπολείπονται εἰμὴ ὀλίγοι λίθοι, μόλις ἐνθυμίζοντες τὸ ὄνομα αὐτῆς.

Ἄλλης λαμπρᾶς πόλεως, ὀνόματι Ζαΐρας, κειμένης πρὸς ἀνατολὰς τῆς Κορδύβης, ἀναγερεθείσης δὲ ὑπὸ τοῦ πανισχυροῦ Ἀλμανσούρ, διοικητοῦ τοῦ Βασιλεῖος, δὲν σώζονται οὔτε τὰ ἑρείπια. Βέβηλοι χεῖρες τὴν μετέβαλον εἰς τέφραν ὀλίγον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ θεμελιωτοῦ της.

«Tutto ritorna alla gran madre antica»!

Μετὰ τὴν siesta, μετέβην πρὸς ἀναζήτησιν τῶν δύο μου συντρόφων, οἵτινες με ὠδήγησαν εἰς τὰ προάστεια τῆς πόλεως, εἰς τὰ ὅποια εἶδον διὰ πρώτην φοράν γυναῖκας καὶ ἄνδρας τύπου ἀληθῶς ἀνδαλουσιακοῦ, ὅπως ἐγὼ τὸν ἐφантаζόμην, με ὀσφραίους καὶ χρώματα καὶ ἦθη ἀραβικά, καὶ ἤκουσα κατὰ πρῶτον τὴν καθαυτὴν ὁμιλίαν τοῦ λαοῦ τῆς Ἀνδαλουσίας, μάλλον γλυκεῖαν καὶ μάλλον εὐηχον ἢ εἰς τὰς Καστίλιαν, ἔτι δὲ φαιδρύτεραν καὶ φαντασιωδέστεραν καὶ ὑπὸ ζωηροτάτων κινήσεων συνοδευομένην.

Ἡρώτησα τοὺς συντρόφους μου ἐὰν ἦτο ἀληθὲς ἐκεῖνο τὸ ὅποιον λέγεται περὶ τῆς Ἀνδαλουσίας : ὅτι ἐηλατῆ με τὴν πρόωρον ἐφηβότητα εἶνε πρόωροι αἱ ἀκολασίαι, καὶ φιληδονα τὰ ἦθη, καὶ ἀχχλίνωτοι οἱ ἔρωτες «Harto verdadero!» (Πολὺ ἀληθές!) ἀπεκρίθησαν. Καὶ ἐνταῦθα ἐπηκολούθησαν ἐξηγήσεις, περιγραφαὶ καὶ διηγήσεις, ἃς παρασιώπη.

Ἐπεστρέψαμεν εἰς τὴν πόλιν, με ὠδήγησαν εἰς μίαν λαμπρὰν Δέσχη, με κήπους καὶ παλυτελεῖς αἰθούσας, εἰς μίαν ἐκ τῶν ὁσίων, τὴν μάλλον εὐρύχωρον καὶ τὴν πλουσιωτέραν, κοσμομένην διὰ τῶν εἰκόνων ὅλων τῶν ἐπιστήμων ἀνδρῶν τῆς Κορδύβης, ἐγείρεται εἰδὸς τι σκηνῆς, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀνέρχονται οἱ ποιηταὶ καὶ ἀναγινώσκουσι τὰ ποιήματα αὐτῶν κατὰ τὰς ἐπισήμους ἐσπέρας εἰς δημόσιον πνευματικὸν ἀγῶνα, καὶ οἱ νικηταὶ λαμβάνουσι τὸν στέφανον τῆς δάφνης ἐκ τῶν χειρῶν τῶν ὠραιότερων καὶ εὐπαιδευτοτέρων δεσποινίδων τῆς πόλεως, καθημένων ἐν ἡμικύκλῳ ἐπὶ ροδοστεφῶν ἑδρῶν.

Τὸ ἐσπέρας ἔσχον τὴν εὐχρίστησιν νὰ γνωρίσω μερικὸς νέους τῆς Κορδύβης, ardentemiente afectos, ὅπως λέγουσιν ἐν τῇ καθαρειωσῇ ἰσπανικῇ, al cultivo de las Musas (θερμῶς ἀρωσιωμένους εἰς τὴν θεραπείαν τῶν Μουσῶν), εἰλικρινεῖς, φιλόφρονες, ζωηροτάτους, με ἕνα κυκεῶνα στίχων εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ με ὀλίγην ἰταλικὴν φιλολογίαν. Οὕτως ὥστε, φαντασθῆτε, ἀπὸ τῆς ἐσπέρας μέχρι τοῦ μεσονυκτίου, ἀνὰ τοὺς μυστηριώδεις ἐκείνους ἐρομίσκους, οἵτινες μεῦ εἶχον ζαλίσει τὴν κεφαλὴν τὴν προηγουμένην ἐσπέραν, ἐξηκολούθησε ζωηρὰ ἀπαγγελία σονέττων, ὕμνων, ὧδων εἰς τὰς δύο γλώσσας, ἀπὸ τοῦ Πετράρχου μέχρι τοῦ Πραττή, ἀπὸ τοῦ Κερβάντου μέχρι τοῦ Ζορίλλα, καὶ φαιδρὸτατη συνομιλία, λήξασα καὶ σφραγισθεῖσα ὑπὸ πολλῶν φιλοφρόνων χειραψιῶν καὶ ὑπὸ θερμῶν ὑποσχέσεων περὶ ἀλληλογραφίας, ἀποστολῆς βιβλίων, ταξιδιῶν εἰς Ἰταλίαν, ἐπιστροφῆς εἰς Ἰσπανίαν κλ. κλ. τίποτε ἄλλο εἰμὴ λόγια, ὅπως πάντοτε, ἀλλὰ λόγια οὐχὶ ὀλιγώτερον προσφιλῆ διὰ τοῦτο.

Τὴν ἐπαύριον ἀνεχώρησα εἰς Σεβίλλην. Εἰς τὸν σταθμὸν εἶδον τὸν Φραγκουέλον, τὸν Λαχαρτίγιον, τὸν Κούκον καὶ ὅλον τὸν θίασον τῶν toreros τῆς Μαδρίτης, οἵτινες με ἐχειρέτισαν μετ' εὐμενοῦς προστατευτικοῦ ὕφους.

Ἐρρίσθην ἐντὸς σκονισμένου τινὸς ὀχήματος καὶ ὅταν ἡ ἀμαξοστοιχία ἐξεκίνησε καὶ ἡ Κορδύβα ἐφάνη διὰ τελευταίαν φοράν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου, τὴν ἐχειρέτισα με τοὺς στίχους τοῦ ἄρχατος ποιητοῦ, ὀλίγον τι παρκαπολὺ αἰσθητικούς,

1. Τὸν πᾶν ἐπιστρέφει εἰς τὴν ἀρχαίαν μεγάλην μητέρα.

ἐὰν θέλετε, διὰ τὸ γούστον ἐνὸς εὐρωπαίου, ἀλλὰ, τέλος πάντων, καταλλήλους διὰ τὴν περίστασιν.

«Χαῖρε, ὦ Κορδύβα! Διὰ νὰ ζῶ πάντοτε ἐντὸς τῶν τειχῶν σου, θὰ ἐπεθύμουν νὰ εἶχον ζωὴν μακροτέραν τοῦ Νῶε:» Ὡς ἐπεθύμουν νὰ εἶχον τοὺς θησαυροὺς τοῦ Φραγκῶ διὰ νὰ τοὺς ἐξοδεύσω εἰς κρασί καὶ εἰς ὠραίας Κορδυβέζας, με τὰ ἡγλυκὰ τῶν μάτια, τὰ ὅποια ζητοῦν φιλήματα.

Θ'

Σ Ε Β Ι Λ Λ Η

Τὸ ἀπὸ Κορδύβης εἰς Σεβίλλην ταξίδιον δὲν διεγείρει τὸν θαυμασμὸν ὅπως τὸ ἀπὸ Τολήτου εἰς Κορδύβαν, ἀλλ' εἶνε ἐπίσης ὠραῖον. Καὶ ἐδῶ δάση πορτοκαλεῶν, καὶ ἐλαίων ἀπέραντοι, καὶ λόφοι πλήρεις ἀμπέλων, καὶ λειμῶνες ἀνθοστεφεῖς.

Εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων μιλίων ἀπὸ τὴν Κορδύβαν, φαίνονται οἱ ἑρειπωμένοι πύργοι τοῦ φοβεροῦ φρουρίου τοῦ Ἀλμοδεθάρ, κειμένου ἐπὶ ὑψηλοῦ βράχου, δεσπόζοντος πανταχόθεν ἀπεράντου ἐκτάσεως: ἐν Χορναχουέλη ἑτερον παλαιὸν φρούριον ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἐνὸς λόφου, ἐν τῷ μέσῳ μονήρους καὶ μελαγχολικοῦ τοπίου: παρεκί ἡ λευκὴ πόλις τῆς Παλμας, κρυμμένη ἐντὸς πυκνοτάτου δάσους πορτοκαλεῶν, περικυκλουμένη ὑπὸ λαχανοκήπων, καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον προχωρεῖ ἡ ὁδὸς ἐν τῷ μέσῳ σιτοφόρων ἀγρῶν, διαχωριζομένη ὑπὸ μακροτάτων φρακτῶν ἰνδικῶν συκῶν, ὑπὸ σειρῶν μικρῶν φεινίκων, ὑπὸ δασῶν πευκῶν, ὑπὸ πυκνῶν φυτειῶν καρποφόρων δένδρων, ἀπὸ καιροῦ δὲ εἰς καιρὸν φαίνονται λόφοι καὶ φρούρια καὶ χεῖμαρροι καὶ ὑψηλὰ κωδωνοστάσια χωρίων, κρυμμένων ἐν τῷ μέσῳ τῶν δένδρων, καὶ ἰσθαφεῖς κορυφαὶ μακρονῶν ὁρέων.

Ὁραῖον θέαμα πρὸ πάντων παρέχουσιν αἱ μικραὶ ἀγροτικαὶ οἰκίαι, διεσπαρμέναι κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ. Δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ εἶδον μίαν, ἢ ὅποια νὰ μὴ ἦτο λευκὴ ὡς ἡ χιών. Λευκὴ ἡ οἰκία, λευκὸς ὁ φραγμὸς τοῦ παρ' αὐτὴν φρέατος, λευκὸς ὁ περιβάλλον τὸν κήπον τοίχος, λευκοὶ οἱ δύο κιονίσκοι τῆς θύρας τοῦ κήπου, τὸ πᾶν φαίνεται ὡς νὰ ἐλευκάνθη τὴν προτεραιάν.

Τινὲς τῶν οἰκιῶν τούτων ἔχουν ἐν ἡ δύο συνεχόμενα παράθυρα κατὰ τὸν ἀρχαῖον τρόπον, τινὲς ἀρχαῖον τι ἐπὶ τῆς θύρας, ἄλλαι τὴν στέγην κεκαλυμμένην με κεράμους ποικιλοχρῶμους ὅπως οἱ ἀρχαῖοι οἴκοι. Ἐδῶ κ' ἐκεῖ, ἀνὰ τοὺς ἀγρούς, φαίνονται λευκοὶ καὶ ἐρυθροὶ μανδύαι χωρικῶν, πῖλοι ἐκ βελούδου ἐν τῷ μέσῳ τῶν χόρτων, ταινίαι ὅλων τῶν χρωμάτων. Οἱ χωρικοὶ, οἵτινες φαίνονται ἐν τῷ μέσῳ τῶν πρασιῶν, ἢ οἱ συρρέοντες νὰ ἴδωσι διερχομένην τὴν ἀμαξοστοιχίαν, εἶνε ἐνδεομένοι ἀπαρχαλλακτα, ὅπως μὲς τοὺς παρυσιαζοῦν αἱ εἰκόνες πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν: φέρουν πῖλον ἐκ βελούδου με πλατύτατον γύρον ὀλίγον ἀνεστραμμένον καὶ με μικρὸν κωνοειδῆ θόλον, κοντὴν γιανέταν, ἀνισκτὸν γιλέκο, περισκελίδας μέχρι γονάτων, γιέτας ὑψηλὰς μέχρι τῆς περισκελίδος καὶ ζώνην περὶ τὴν ὀσφύν. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς περιβολῆς, δυσχρηστον, ἀλλ' ὠραῖον, ἀρμόζει θαυμασίως εἰς τὰ εὐμελῆ σώματα τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἵτινες προτιμῶσι μάλλον νὰ ὑποφέρουν ὀλίγον καὶ νὰ εἶνε κομφῶς ἐνδεομένοι, παρά νὰ ἔχουν ἄνετον ἀλλ' ἄχαριν περιβολὴν καὶ δέχονται εὐχαρίστως νὰ τουρτουρίζουν ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν ἑκάστην πρωΐαν, ἀρκεῖ ὅτι φέρουν περισκελίδας, αἵτινες κάμνουν τοὺς γόμους καὶ τὰς τορευτὰς κνήμας τῶν νὰ φαίνονται ὡς ἀνάγλυφα. Δὲν ἔχουν τίποτε, κοινὸν με τοὺς ἰδιούς μας βορείους χωρικοὺς, με τὴν τρacheῖαν μορφήν καὶ τὸ ἐκστατικὸν ὄμμα. Προσηλόνουν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς σας μετὰ μειδιάματος τοὺς μεγάλους καὶ μικροὺς ὀφθαλμούς των, ὡς νὰ ἤθελον νὰ σας εἶπουν: — Δὲν με ἀναγνωρίζετε; — ἐξακοντίζουν πολυμερᾶ

βλέμματα εἰς τὰς κυρίας, αἱ ὁποῖαι προκύπτουν ἀπὸ τὰς θυρίδας, τρέχουν νὰ σὰς προσφέρουν ἐν πυρεῖν προτοῦ νὰ τὸ ζητήσετε, ἐνίοτε ἀπαντοῦν μὲ στίχους εἰς τινὰ ἐρώτησίν σας, καὶ εἶνε ἱκανοὶ ἀκόμη νὰ γελᾶσιν διὰ νὰ σὰς δείξουν τοὺς λευκοὺς τῶν ὀδόντας.

Ἀπὸ τὴν Ρινκοναδαν ἀρχίζει νὰ φαίνεται, εὐθὺς πρὸς τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν, τὸ κωδωνοστάσιον τῆς Μητροπόλεως τῆς Σεβίλλης, καὶ δεξιὰ, ἐκεῖθεν τοῦ Γουαδάλκιβιρου, οἱ ὠραῖοι ἐλαιόφυτοι λόφοι, εἰς τοὺς πρόποδας τῶν ὁποίων κεῖνται τὰ ἐρείπια τῆς Ἰταλικῆς.

[Ἐπεταὶ συνέχεια].

Π. Α. ΒΑΛΒΗΣ

FRÉDÉRIC DE SPENGLER

Ο ΝΑΔΙΡ

ΔΙΗΓΗΜΑ ΑΡΑΒΙΚΟΝ

Ὁ σείκ Μουράτ ἐσέλωνεν, ὁ ἴδιος, τὸν ὠραῖον ἀρχαϊκὸν τοῦ ἵππου.

Ἐθώπευε τοὺς μαύρους ὀπισθίους πόδας τοῦ ἵππου, ὅστις ἐξέπεμπε χρεματισμὸν ἀνυπομονησίας καὶ χαρᾶς.

Ὁ Μουράτ ἤρχισε νὰ τῷ ὁμιλῇ :

— Γενναῖέ μου Ναδὶρ, εἶπε, πηγαίνουμε στὸν πόλεμο. Θὰ κυνηγήσωμε τὸν Εὐρωπαῖο πού ἤλθε νὰ μολύνῃ τὸ ἅγιο χῶμα τῆς πατρίδος μας. Θὰ λυτρώσωμε τὸν ἀγαπημένον τόπον ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς ποὺ θέλουν νὰ μᾶς τὸν πάρουν. Θὰ πλύνῃς τὰ πόδια σου στὸ αἷμά των. Τὰ σώματά των θὰ στρωθοῦν γιὰ νὰ πατῇς ἐπάνω. Πόσο εἶσαι ὠραῖος, Ναδὶρ ! Πές μου, θυμᾶσαι τὴν ὠραία Σουλεϊμὰ μὲ τὸ ἀλαβάστρινον τὸ στήθος ; Εὐτύχησες νὰ τὴν φέρῃς στοὺς ὤμους σου. Τὸ λευκὸ τῆς σῶμα ἀναπαύθηκε στὴ ράχι σου. Τὸ χέρι τῆς ἐχάιδευσε τὴν χαίτη σου. Τὰ κοράλινά τῆς χεῖλη φίλησαν τὸ μέτωπό σου. Τί τιμὴ γιὰ σέ, Ναδὶρ ! Θὰ τὴν ξαναῖδῃς ὕστερ' ἀπὸ τὸν πόλεμον, θὰ τὴν ξαναῖδῃς καὶ θὰ σὲ χαϊδεύῃς. Καὶ ὁ κύριός σου θὰ σὲ ζηλεύῃ ὅταν θ' ἀγκαλιάζῃ τὸ κεφάλι σου μὲ τὰ μαρμαρίνὰ τῆς χέρια κ' ἐγγίξῃ τὸ πρόσωπό σου τὰ στήθη τῆς. Θὰ σοῦ ἀγοράσω λουριὰ κεντημένα μὲ μεταξὺ καὶ χρυσαφι. Ἡ Σουλεϊμὰ θὰ σὲ καθαλικεύσῃ, καὶ θὰ φρίξῃς ἀπὸ εὐχαρίστησιν ὅταν αἰσθανθῇς ἐπάνω σου τὸ ἀπαλό τῆς σῶμα.

Αὐτὰ ἔλεγεν ὁ σείκ, καὶ κατ' αὐτὸ τὸ διάστημα εἶχε περატώσει τὰς παρὰσκευάς του.

Ἐπήδησεν ἐλαφρῶς ἐπὶ τοῦ ἵππου του, ὅστις ἀπεμακρύνθη ἐν καλπασμῷ.

Ὅτε εὐρέθη ἐπὶ κεφαλῇς τῶν ἀνδρῶν του, κατηθύνθησαν πρὸς τὸν ἐχθρόν.

Ὁ Μουράτ, κατὰ τὴν μάχην, ἐπεφαίνετο παντοῦ ὅπου ὁ κίνδυνος ἦτο μᾶλλον ἄμεσος.

Ὁ Ναδὶρ ἐβάδιζεν ἀνασείων τὴν χαίτην του.

Αἰφνης σφαῖρα τὸν προσέβαλε. Κατέπεσεν ὑπὸ τὸν κύριόν του.

Ἐκεῖνος εὐθὺς ἐπήδησε κατὰ γῆς καὶ ἀνήγειρε τὸν ἵππον.

Εἶτα τὸν ἔσυρεν ἡπίως, διὰ τῆς χειρὸς, ἐξω τῆς γραμμῆς τῆς μάχης. Ἐξέλεξε μέρος ἑρπυρίων καὶ σκιερὸν· ἐκεῖ ἐσταμάτησε τέλος ἵνα ἐξετάσῃ τὸ τραῦμα τοῦ ἵππου του. Ἦτο θανάσιμον.

Ὅτε εἶδεν ὅτι οὕτως εἶχε τὸ πρᾶγμα, ὁ Μουράτ περιεπτύχθη τὸ εὐγενὲς ζῶον καὶ τῷ εἶπεν αὐτὰς τὰς λέξεις :

— Ναδὶρ, ἐπληρώθης ἐπικίνδυνα. Ποτὲ πλέον δὲν θὰ ξαναῖδῃς τὴν ὠραία Σουλεϊμὰ. Σ' εὐχαριστῶ, Ναδὶρ, γιὰ τὴν καλὴν σου τὴν ὑπηρεσίαν. Συγχώρεσέ με ἂν σοῦ κἀνὼ κακό.

ἀλλὰ πρέπει, ἀλλοῖμονο ! γιὰ νὰ σὲ ἀπαλλάξω ἀπὸ χειρότερᾳ θανά. Στὸ τέλος, σοῦ ὁρκίζομαι, καὶ μάρτυς μου ὁ Ἀλλάχ, πῶς θὰ σὲ ἱκανοποιήσω.

Αὐτὰ εἰπὼν ὁ σείκ, ὥπισθεχώρησε κατὰ τινὰ βήματα, ὕψωσε τὸ ὄπλον του ἐν τάχει, ἐσκόπευσε καὶ, διὰ μιᾶς διαπέρασε τὴν καρδίαν τοῦ Ναδὶρ.

Ὁ ἵππος ἔπεσε νεκρός. Ὁ Μουράτ ἐστράφη καὶ ἀπεμακρύνθη μεγαλῶς βήμασιν.

Ὁ θόρυβος τῆς μάχης ἐξηκολούθει.

Ἐπλησίασε καὶ ἀνέλαβε θέσιν εἰς τὰς τάξεις.

Ἰππεῖς τινες ἐζήτησαν νὰ τῷ παρὰχωρήσωσι τοὺς ἵππους τῶν.

Ἀπεποιήθη.

Ἐπολέμει πῆχ', καρδοκῶν τὴν στιγμὴν τῆς ἐκδικήσεώς του.

Ἡδυνήθη νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὰς τάξεις τῶν ἐχθρῶν καὶ νὰ πλησιάσῃ πρὸς τὸν ἀρχηγόν τῶν Εὐρωπαίων.

Αἰφνης, εἰσώρμησε φρικῶς καὶ σκιρτῶν.

Ἐπέπεσεν ὀρμητικὸς τοῦ ἵππου τοῦ στρατηγεῦ.

Ἐκεῖνος ἐπτοημένος ἐζήτησε ν' ἀπαλλαγῇ αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ Μουράτ, διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τῷ περιέβαλε τὸ σῶμα καὶ τῷ παρέλυσε τὰς κινήσεις τῶν βραχιόνων· διὰ τῆς ἄλλης ἔσυρεν ἐγχειρίδιον καὶ τὸ ἐβύθισεν εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἵππου. Τὸ ζῶον ἐσκιρτήσε καὶ ὤρμησε πρὸς τὰ ἐμπρός. Ὁ σείκ, μὲ τὴν ἰδιαίτησιν εἰς τοὺς Ἀραβὰς εὐλυγισίαν πιθήκου, διηύθυνε τὸ ζῶον μὲ τὰ γόνατα του καὶ τὸ ἔφερε μέχρι τοῦ μέρους ὅπου εὐρίσκετο τὸ λείψανον τοῦ Ναδὶρ.

Φθάσας ἐκεῖ, ἐπήδησε κατὰ γῆς, ἔδραξε τὸν ἵππον ἀπὸ τοῦ χαλινοῦ καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ γονυπετήσῃ.

Κατόπιν δρᾶξας τὸν εὐρωπαῖον ἀρχηγόν, χωρὶς ἐκεῖνος νὰ δύναται νὰ κάμῃ κίνημά τι πρὸς ὑπεράσπισίν του, ἐξέβαλε σχοινίον ἀπὸ τοῦ θυλακίου καὶ τὸν ἔδεσεν ἐπὶ δένδρου.

Τότε ἐπλησίασε πρὸς τὸν ἵππον καὶ τρεῖς φορὰς ἐπανειλημμένως τῷ ἐβύθισε τὸ ἐγχειρίδιον εἰς τὸ στήθος.

Κῦμα αἱμάτων ἀνέβλυσε.

Τὸ πτωχὸν ζῶον δὲν ἐξῆ πλέον.

Ὁ Μουράτ ὕψωσε τὸ βλέμμα πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀπαγγέλλων τὰ ἐξῆς :

— Μάρτυς μου ὁ Προφήτης ὅτι ἐκράτησα τὸν ὄρκον μου.

Στραφεὶς εἶτα πρὸς τὸν Εὐρωπαῖον, τὸν ἔλυσε καὶ τῷ εἶπεν :

— Οἱ δοῦλοί σου ἐσκότωσαν τὸ ἄτι μου, τὸν Ναδὶρ μου· ἐξεδικήθηκα σκοτώνοντας τὸ παληχλόγόν σου. Ἡ ἀλήθεια εἶνε ποῦ αὐτὸ τὸ ζῶον ποῦ τὸ κἀνεις γιὰ ἄλλο, δὲν ἄξιζε τὸ δικό μου. Ἀλλ' αὐτὸ μὲ φτάνει, καὶ τοῦ φτάνει καὶ τοῦ Ναδὶρ. Τὸ ξέρω. Μπορεῖς νὰ φύγῃς ἄφοβα, τώρα. Δὲν θὰ σὲ πειράξω ὥς ποῦ νὰ γυρίσῃς στοὺς δικούς σου. Τότε, θὰ ἔλθω, οἱ στρατιῶταί σου θὰ φύγουν σὰν κουνέλια, καὶ θὰ ἔλθω νὰ σοῦ ξεριζώσω τὴν καταραμένην σου καρδίαν, νὰ τὴν δώσω στοὺς στρατιῶτάς μου γιὰ νὰ τὴν ρίξουν στοὺς χοίρους.

Αὐτὰ εἰπὼν, ὁ σείκ ἐστράφη καὶ ἔνευσε πρὸς τὸν ἄλλον ὅτι ἠδύνατο ν' ἀπεμακρυνθῇ.

Ἀλλὰ μόλις προῦχώρησε βήματά τινα, καὶ ἠσθάνθη τὸν χάλυθα ἐγχειρίδιον βυθισθέντα μεταξὺ τῶν ὤμων του.

Ἐκυλίσθη κατὰ γῆς αἰμόφυρτος.

Ὁ Εὐρωπαῖος ἐπλησίασε μὲ μειδίημα ἐπὶ τῶν χειλέων.

Ὁ Ἀραβὶς ἐστράφη, ἀνεσηκώθη ἐπιπόνως ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνός του καὶ, ἐν ὑστάτῃ προσπάθειᾳ, τὸν ἔπτυσσε κατὰ πρόσωπον.

Ὁ ἄλλος ἐγένετο πελιδνός, ὕψωσε τὸν πόδα καὶ μὲ τὴν πτέρναν του συνέτριψε τὸ πρόσωπον τοῦ θνήσκοντος !
